

RĪGAS TEHNISKĀS UNIVERSITĀTES ZIŅOJUMS PAR VIDI 2020. GADĀ

SATURA RĀDĪTĀJS

Ziņojuma par vidi nozīme RTU	3
Koncepts “RTU Zaļā Ķīpsala”	7
Par konceptu	7
Vides aspektu izvērtējums	7
Sasniedzamie mērķi	8
Sasniedzamo mērķu indikatori	9
Veidi, kā sasniegt koncepta mērķi	11
Pārskats par RTU ietekmi uz vidi 2020. gadā	13
Elektroenerģijas patēriņš	13
Siltumenerģijas patēriņš	14
Ūdens patēriņš	15
Atkritumu apsaimniekošana	16
Transports	17
2020. gadā notikušie vides pasākumi	17
2021. gada vides pasākumu plāns	20
RTU dalība ilgtspējas organizācijās	22
Apvienoto nāciju organizācijas globālais līgums	22
Apvienoto nāciju organizācijas ilgtspējīgas attīstības risinājumu tīkls	23
RTU prioritārie ilgtspējīgas attīstības mērķi	23
Ārējais vides novērtējums	24
UI Green metric novērtējums	25
THE impact ranking - novērtējums	26
Ilgspējas indeksa novērtējums	27
Secinājumi	29

ZIŅOJUMA PAR VIDI NOZĪME RTU

Būtiskākais RTU darba un nepieciešamo uzdevumu plānošanas dokuments ir RTU Stratēģija, kuras darbības posms ir no 2014. līdz 2020. gadam. 2020. gadā tika uzsāks darbs pie RTU Stratēģijas 2021. – 2025. gadam. Stratēģijā ir noteikti galvenie RTU mērķi, t.i., kvalitatīvs studiju process, izcila pētniecība un ilgtspējīga valorizācija. Lai kvalitatīvi un efektīvi sasniegtu stratēģijā izvirzītos mērķus, noteiktas arī Stratēģijas horizontālās prioritātes. Viena no horizontālajām prioritātēm ir “Infrastruktūras efektivitāte”, kur būtiska ir mūsdienīga studiju, zinātnes un inovācijas vide ar modernām universitātes darbībai piemērotām ēkām un tehnisko aprīkojumu.

Stratēģijas Aktivitāšu plānā, sadaļā “Infrastruktūras efektivitāte” norādīti konkrētāki uzdevumi, sasniedzamie rezultāti un atbildīgās struktūrvienības:

Neremontētās infrastruktūras rekonstrukcija Ķīpsalā	
Izpildes termiņš	2014.-2020. gads
Sasniedzamais rezultāts	<ul style="list-style-type: none"> • Pabeigta dienestu viesnīcu rekonstrukcija Ķīpsalā 2014. gadā • Rekonstruēta Būvniecības un inženierzinātņu fakultātes ēka 2020. gadā
Atbildīgā struktūrvienība	Infrastruktūras attīstības departaments

RTU Sporta infrastruktūras atjaunošana	
Izpildes termiņš	2014.-2017. gads
Sasniedzamais rezultāts	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstruēts RTU peldbaseins 2015. gadā • Izbūvēts sporta komplekss RTU Ķīpsalas peldbaseina 2. stāvā 2018. gadā • Veikta Stadionā rekonstrukcijas otrās kārtas pabeigšana 2016. gadā
Atbildīgā struktūrvienība	Infrastruktūras attīstības departaments

Energoresursu patēriņa monitorings un patēriņa samazināšana	
Izpildes termiņš	2015.-2020. gads

Sasniedzamais rezultāts	<ul style="list-style-type: none"> Izveidota energoresursu patēriņa monitoringa un optimizācijas sistēma- 2015. gads Samazināt energoresursu daudzumu par 5% elektroenerģijai un par 15% siltumenerģijai uz 1 m²-2020. gadā (salīdzinājumā ar 2015. gada datiem)
Atbildīgā struktūrvienība	Infrastrukturā departaments

Fakultāšu un administrācijas pārcelšana uz Kīpsalas studentu pilsētiņu	
Izpildes termiņš	2014.-2020. gads
Sasniedzamais rezultāts	<ul style="list-style-type: none"> Izveidota infrastruktūra Mašīnzinību, transporta un Aeronautikas fakultātei Kīpsalas studentu pilsētiņā 2016. gadā Uzcelta rektorāta un Lielās Aulas ēka 2020. gadā Uzcelta Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātes ēka Kīpsalas studentu pilsētiņā 2020. gadā Uzcelts RTU Zinātnes un inovāciju centrs 2020. gadā Veikta RTU ETF 3 koplietošanas auditoriju rekonstrukcija 2018. gadā
Atbildīgā struktūrvienība	Infrastrukturā attīstības departaments

Nolietoto telpu rekonstrukcija	
Izpildes termiņš	2014.-2020. gads
Sasniedzamais rezultāts	<ul style="list-style-type: none"> Ikgadējā renovācijas darbu plāna izveide Telpu renovācija, izmantojot RTU apakšuzņēmumu kapacitāti
Atbildīgā struktūrvienība	Infrastrukturā departaments

Veikts RTU telpu noslogojuma pārskats
--

Izpildes termiņš	2015.-2020. gads
Sasniedzamais rezultāts	Izveidots ikgadējs RTU infrastruktūras noslogojuma pārskats par katru ēku
Atbildīgā struktūrvienība	Infrastrukturā attīstības departaments

Nodrošināta vienota visu RTU ēku apsaimniekošana un uzturēšana	
Izpildes termiņš	2017. gads
Sasniedzamais rezultāts	<ul style="list-style-type: none"> • Izveidota visu RTU ēku centralizēta apsaimniekošanas un uzturēšanas sistēma - 2017. gadā • Izveidota RTU sporta infrastruktūras pārvaldes un apsaimniekošanas sistēma - 2017. gadā • Izveidota vienota Ugunsdrošības un apsardzes signalizācijas un apkalpošanas sistēma, piesaistot ārpalpojumu – 2017. gadā • Sakārtota auto novietošana RTU kompleksos ar zonējuma noteikšanu, vienmērīgas plūsmas novirzīšanu no pārblīvētajiem auto novietošanas punktiem – 2017. gadā • Izstrādāts vienots teritoriālais plāns, lai sakārtotu RTU Ķīpsalas teritoriju pēc vienota standarta – 2017. gadā • Izveidota vienota apsardzes sistēma, kas nodrošināšana piekļuvi ēkām 24/7 režīmā
Atbildīgā struktūrvienība	Infrastrukturā departaments

Veikts RTU telpu noslogojuma pārskats	
Izpildes termiņš	2015.-2020. gads
Sasniedzamais rezultāts	Izveidots ikgadējs RTU infrastruktūras noslogojuma pārskats par katru ēku

Atbildīgā struktūrvienība	Infrastrukturā attīstības departaments
---------------------------	--

Renovācijas un celtniecības projektu izstrādes un realizācijas gaitā objektu pielāgošana cilvēkiem ar īpašām vajadzībām	
Izpildes termiņš	2014.-2020. gads
Sasniedzamais rezultāts	Visi atjaunotie mācību korpusi pieejami cilvēkiem ar īpašām vajadzībām
Atbildīgā struktūrvienība	Infrastrukturā attīstības departaments

Jauna enerģijas un vides resursu ieguves un ilgtspējīgas izmantošanas tehnoloģiju valsts nozīmes pētniecības centra izveide	
Izpildes termiņš	2014.-2016. gads
Sasniedzamais rezultāts	Izveidots Enerģijas un vides resursu ieguves un ilgtspējīgas izmantošanas tehnoloģiju valsts nozīmes pētniecības centrs Ķīpsalā 2016. gadā
Atbildīgā struktūrvienība	Zinātņu prorektora dienests

Lai RTU struktūrvienības uz mērķu izpildi virzītos harmoniski un vienmērīgi laika ziņā, lielos mērķus nepieciešams dalīt mazākos, ikgadējos mērķos. Tā kā infrastruktūras uzlabošanas pamatmērķis ir izmantoto resursu efektivizācija un mazāks enerģijas patēriņš, jānodrošina dažāda veida aktivitāšu spektrs, kuras var veikt dažāda līmeņa un izmēra struktūrvienības.

RTU Stratēģija 2021. – 2025.

RTU jaunā plānošanas perioda stratēģija ir pēctecīgs turpinājums iepriekšējai universitātes stratēģijai 2014 –2020. gadam. Tā ir izstrādāta, ievērojot mērķus un prioritātes, kas noteikti Latvijas attīstības plānošanas dokumentos, tai skaitā:

- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam (Latvija 2030);
- Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2021.–2027. gadam (NAP2027);
- ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķos (Dienaskārtība 2030).

KONCEPTS "RTU ZAĻĀ ĶĪPSALA"

PAR KONCEPTU

Lai attīstītu vides pārvaldības nozīmes ideju RTU un lai veicinātu studentu un darbinieku izpratni par vides jautājumiem, 2017. gadā sanāca vides iniciatoru darba grupa, kuri nolēma, ka nepieciešams vides aktivitātes un pasākumus organizēt centralizēti un piešķirt tam jaunu dvesmu.

Šādā veidā radās ideja par konceptu "RTU Zaļā Ķīpsala", kas ir stratēģisks vides pārvaldības plānošanas rīks universitātē, lai uzlabotu ar vides nozari saistītos sasniegumus. Konceptam ir piešķirts definēts laika termiņš no 2018. līdz 2023. gadam, ar detalizētiem mērķiem un uzdevumiem gada griezumā. Izvērtējums par mērķu un uzdevumu izpildi paredzēts reizi gadā, ar lielāku mērķu izvērtēšanu un iespējamu pārdefinēšanu 2023. gadā, atkarībā no tā, vai uzstādītie mērķi tiks sasniegti vai nē.

VIDES ASPEKTU IZVĒRTĒJUMS

"RTU Zaļā Ķīpsala" koncepta galvenais mērķis ir **samazināt universitātes ietekmi uz vidi, veicot ilgtspējīgu pieejamo resursu pārvaldību, paplašināt RTU darbinieku, studentu un visas sabiedrības izpratni par vides jautājumiem un sekmēt videi draudzīgu tehnoloģiju rašanos un izmantošanu.**

Mērķa sasniegšanai tika definēti vides aspekti, kuros RTU ir ietekme uz vidi. Aspekti tika vērtēti pēc 3 kritērijiem, un pēc to izvērtējuma tika noteikti aspekti, kuri vidi ietekmē visvairāk.

Vērtēšanas kritēriji ir (1) vides aspekta apjoma biežums un/vai daudzums (ļoti bieži-5 punkti, bieži- 4 punkti, dažreiz- 3 punkti, reti- 2 punkti, nekad- 1 punkts), (2) videi nodarītā kaitējuma intensitāte (neatgriezeniskas sekas- 3 punkti, vidējas sekas- 2 punkti, maznozīmīgas sekas- 1 punkts), kā arī (3) vides aspekta ietekmē nodarītā kaitējuma mērogs (globālā mērogā- 3 punkti, nacionālā mērogā- 2 punkti, lokālā mērogā- 1 punkts).

RTU vides aspektu izvērtējuma apkopojums

Vides aspekts	A- Vides aspekta biežums	B- Videi nodarītā kaitējuma intensitāte	C- Videi nodarītā kaitējuma mērogs	Kopā (AxBxC)
Elektroenerģijas patēriņš	5	2	3	30
Siltumenerģijas patēriņš	5	2	3	30
Radītie sadzīves atkritumi	5	3	2	30
Transporta izmantošana	4	2	3	24
Ūdens patēriņš	5	1	3	15
Radītie bīstamie atkritumi	2	3	2	12
Ķīmisko vielu izmantošana	3	2	1	6
Radītie trokšņi	2	1	1	2
Radītie putekļi	2	1	1	2
Radītais augsnes piesārņojums	1	1	1	1

Par būtiskiem vides aspektiem tika pieņemti tie aspekti, kuru kopējais noteiktais kritēriju punktu reizinājums ir lielāks par 15 punktiem, tādējādi par būtiskiem vidi ietekmējošiem aspektiem tika definēts elektroenerģijas, siltumenerģijas un ūdens patēriņš, transportlīdzekļu izmantošana, kā arī radītie sadzīves atkritumi.

SASNIEDZAMIE MĒRĶI

Pēc vides aspektu izvērtējuma bija iespējams noteikt, kādā situācijā RTU ir šobrīd vides jomā, un uzstādīt jaunus mērķus. Tika nolemts sasniedzamos rezultātus definēt līdz 2023. gadam, salīdzinājumā pret 2017. gadu (bāzes gads), lai būtu iespēja veikt analīzi par vides aspektiem pēc lielo projektu būvniecības noslēgšanas, atbilstoši RTU izveidotajam un Senātā apstiprinātajam Infrastruktūras attīstības plānam. Izvirzītie vides mērķi ir:

- elektroenerģijas «oglekļa satura» samazinājums par 40% uz 1 studējošo;
- siltumenerģijas «oglekļa satura» samazinājums par 50% uz 1 studējošo;
- ūdens patēriņa samazinājums par 30% uz 1 studējošo;
- kopējais izvesto atkritumu apjoma samazinājums par 25%;
- šķiroto atkritumu daudzuma pieaugums līdz 60% no visu atkritumu īpatsvara;
- 50% RTU darbinieku un studentu, lai nokļūtu līdz RTU, izmanto transportu, kas darbināms ar atjaunojamiem energoresursiem (AER), atbrauc ar riteni vai atnāk ar kājām.

Sasniedzamie mērķi ir sadalīti arī pa gadiem, lai novērtējumu par vides mērķu sasniegšanu varētu veikt reizi gadā. Izvēlētie aspekti ir mērāmi relatīvi pret 1 studējošo, sniedzot objektīvu iespēju novērtēt RTU vides mērķu izpildi, kā arī lai uzstādītie mērķi vides nozarē nebūtu pretrunā ar mērķiem, kas noteikti universitātes Stratēģijā (piemēram, studējošo skaita pieaugums, ārvalstu vieslektoru skaita pieaugums u. tml.).

2. tabula

Sasniedzamie mērķi koncepta “RTU Zaļā Kīpsala” ietvaros no 2018. gada līdz 2023. gadam

Vides aspekts	2018. gads	2019. gads	2020. gads	2021. gads	2022. gads	2023. gads
Elektroenerģijas «oglekļa saturs» samazinājums uz 1 studējošo	8%	16%	24%	32%	40%	Konceptā uzstādīto mērķu izvērtēšana, jaunu mērķu uzstādīšana
Attiecībā pret 2017. gadu, t/CO ₂ ekv./1 studējošo	0.41	0.37	0.34	0.30	0.27	
Siltumenerģijas «oglekļa saturs» samazinājums uz 1 studējošo	10%	20%	30%	40%	50%	
Attiecībā pret 2017. gadu, kg/CO ₂ ekv./1 studējošo	0.24	0.22	0.19	0.16	0.13	
Ūdens patēriņa samazinājums uz 1 studējošo	6%	12%	18%	24%	30%	
Attiecībā pret 2017. gadu, m ³ /1 studējošo	8.70	8.14	7.59	7.03	6.48	
Kopējo izvesto atkritumu apjoma samazinājums	5%	10%	15%	20%	25%	
Attiecībā pret 2017. gadu, m ³	7600	7200	6800	6400	6000	
Šķiroto atkritumu īpatsvara palielinājums pret sadzīves atkritumiem	12%	24%	36%	48%	60%	
Šķiroto atkritumu daudzums, t	988	1800	2516	3136	3660	
RTU darbinieki un studenti, kas izmanto ar AER darbināmus transportlīdzekļus, lai nonāktu līdz RTU, brauc ar nemotorizētiem transportlīdzekļiem vai nāk ar kājām	10%	20%	30%	40%	50%	

SASNIEDZAMO MĒRĶU INDIKATORI

Lai saprastu, vai uzstādītie mērķi ir izpildīti, tika izveidota izmērāmu indikatoru kopa katram no sniedzamajiem rādītājiem. Katram no indikatoriem noteikts arī

laika periods, par kuru datus jāievāc, cik bieži nepieciešama datu ievākšana, kā arī struktūrvienība, kas atbildīga par datu ievākšanu, atkarībā no veicamajiem pienākumiem. Datu apkopošana par sasniegtajiem rezultātiem tiek veikta reizi gadā.

3. tabula

Vides aspektu ieviešanas efektivitātes izvērtēšanas kritēriji

Vides aspekts	Indikators	Mērvienība	Datu ievākšanas biežums, reizes/gadā	Datu apkopošanas laiks	Atbildīgā struktūrvienība
Elektroenerģijas «oglekļa satura» samazinājums uz 1 studējošo	Elektroenerģijas patēriņš RTU	kWh/students	reizi mēnesī	līdz kārtējā gada 1. martam	Infrastrukturā departaments
	No AER saražotās elektroenerģijas īpatsvars	% no patērētās elektroenerģijas	reizi gadā	līdz kārtējā gada 1. martam	Infrastrukturā departaments
Siltumenerģijas «oglekļa satura» samazinājums uz 1 studējošo	Siltumenerģijas patēriņš RTU	kWh/students	reizi mēnesī	līdz kārtējā gada 1. martam	Infrastrukturā departaments
	No AER saražotās siltumenerģijas īpatsvars	% no patērētās siltumenerģijas	reizi gadā	līdz kārtējā gada 1. martam	Infrastrukturā departaments
	No notekūdeņiem atgūtās siltumenerģijas daudzums	MWh/gadā	reizi mēnesī	līdz kārtējā gada 1. martam	Infrastrukturā departaments
Ūdens patēriņa samazinājums uz 1 studējošo	Ūdens patēriņš RTU	m ³ /students	reizi mēnesī	līdz kārtējā gada 1. martam	Infrastrukturā departaments
Kopējo izvesto atkritumu apjoma samazinājums	Sadzīves atkritumu konteineru skaits	gab.	reizi gadā vai līdz kārtējiem līguma grozījumiem un/vai jauna iepirkuma izsludināšanai	līdz kārtējā gada 1. martam	Infrastrukturā departaments
	Sadzīves atkritumu konteineru tilpums	m ³	reizi gadā vai līdz kārtējiem līguma grozījumiem un/vai jauna iepirkuma izsludināšanai	līdz kārtējā gada 1. martam	Infrastrukturā departaments
	Sadzīves atkritumu konteineru izvešanas biežums	reizes/nedēļā	reizi mēnesī	līdz kārtējā gada 1. martam	Infrastrukturā departaments

Vides aspekts	Indikators	Mērvienība	Datu ievākšanas biežums, reizes/gadā	Datu apkopošanas laiks	Atbildīgā struktūrvienība
Kopējo izvesto atkritumu apjoma samazinājums	Izvesto sadzīves atkritumu apjoms	t/gadā un m ³ /gadā	reizi mēnesī	līdz kārtējā gada 1. martam	Infrastruktūras departaments
	Šķiroto atkritumu konteineru skaits	gab.	reizi gadā vai līdz kārtējiem līguma grozījumiem un/vai jauna iepirkuma izsludināšanai	līdz kārtējā gada 1. martam	Infrastruktūras departaments
	Šķiroto atkritumu konteineru tilpums	m ³	reizi gadā vai līdz kārtējiem līguma grozījumiem un/vai jauna iepirkuma izsludināšanai	līdz kārtējā gada 1. martam	Infrastruktūras departaments
	Šķiroto atkritumu konteineru izvešanas biežums	reizes/nedēļā	reizi mēnesī	līdz kārtējā gada 1. martam	Infrastruktūras departaments
	Izvesto šķiroto atkritumu apjoms	t/gadā un m ³ /gadā	reizi mēnesī	līdz kārtējā gada 1. martam	Infrastruktūras departaments
Šķiroto atkritumu īpatsvara palielinājums pret sadzīves atkritumiem	Izvesto šķiroto atkritumu apjoms	t/gadā un m ³ /gadā	reizi mēnesī	līdz kārtējā gada 1. martam	Infrastruktūras departaments
	Izvesto sadzīves atkritumu apjoms	t/gadā un m ³ /gadā	reizi mēnesī	līdz kārtējā gada 1. martam	Infrastruktūras departaments
RTU darbinieki un studenti, kas izmanto ar AER darbināmus transportlīdzekļus, lai nonāktu līdz RTU, brauc ar nemotorizētiem transportlīdzekļiem vai nāk ar kājām	RTU elektromobiļu nobraukums	km/gadā	reizi mēnesī	līdz kārtējā gada 1. martam	Projektu un attīstības departaments
	RTU autoparka nobraukums	km/gadā	reizi mēnesī	līdz kārtējā gada 1. martam	Autotransporta nodaļa
	Darbinieku aptauja	% respondentu, kas ierodas uz darbu ar kājām, riteni vai ar AER darbināmiem transportlīdzekļiem	reizi divos gados	6 mēneši pēc aptaujas noslēgšanas	Kvalitātes vadības un ilgtspējas nodaļa
	Studentu aptauja	% respondentu, kas ierodas uz darbu ar kājām, riteni vai ar AER darbināmiem transportlīdzekļiem	reizi divos gados	6 mēneši pēc aptaujas noslēgšanas	Kvalitātes vadības un ilgtspējas nodaļa

VEIDI, KĀ SASNIEGT KONCEPTA MĒRĶI

Uzstādīto vides mērķu sasniegšanai ir definēti 3 būtiskākie veidi, kā sasniegt vēlamo rezultātu, padarot vides aizsardzību saistošu, saprotamu un pieejamu

visām RTU iesaistītajām pusēm- sākot no darbiniekiem un studentiem, beidzot ar sabiedrību un politikas veidotājiem.

Pirmkārt, ir RTU ir nepieciešams **nodrošināt visus nepieciešamos infrastruktūras uzlabojumus**, kas nepieciešami, lai samazinātu esošo ietekmi uz vidi. Tas sevī ietver esošās infrastruktūras uzlabošanu un atjaunošanu, atbilstoši šī brīža prasībām par ēku energoefektivitāti, kas noteikti Latvijas likumdošanā. Papildus, ņemot vērā 2018. gada sākumā veiktās izmaiņas Augstskolu likumā, RTU ir tiesības neatkarīgi pārvaldīt savā pārvaldībā esošos nekustamos īpašumus un ēkas. Tas nozīmē, ka fakultāšu pārvākšanās un Ķīpsalas studentu pilsētiņas centralizācijas procesu ietekmē radušās ēkas, kas pašlaik netiek aktīvi izmantotas RTU pamatdarbības procesiem, varēs pārdot, tādējādi atsakoties no papildus resursu izmantošanas, kas varētu tikt pielietoti lietderīgāk. Tomēr infrastruktūras uzlabojumi "RTU Zaļā Ķīpsala" koncepta ietvaros nozīmē arī mazāku, tomēr nepieciešamu aktivitāšu veikšanu, piemēram, elektroiekārtu nomaiņa un energoefektīvākiem analogiem, atkritumu šķirošanas kastu izvietošana visās nepieciešamajās vietās u. tml.

Otrkārt, nepieciešams veidot pasākumus un aktivitātes, kas veicinātu **pozitīvas izmaiņas RTU studentu un darbinieku uzvedības modelī**. Tas paredz jau šobrīd notiekošas aktivitātes kā izglītojošas lekcijas un semināri, brīvpieejas, tālmācības un/vai bezmaksas studiju kursi par vides tēmām, diskusijas, domnīcas, ekskursijas uz ar vidi saistītiem uzņēmumiem un citas aktivitātes. Tāpat nepieciešams organizēt izglītojošas kampaņas, kas paredzētas, lai lauztu ar vides jautājumiem saistītos aizspriedumus. Šādu kampaņu mērķauditorija ir tie RTU pārstāvji, kas ir skeptiski pret vides aizsardzības jautājumiem un nevēlas aktīvi iesaistīties vides jautājumu risināšanā vai neuzskata sevi par daļu no risinājuma globālo klimata pārmaiņu kontekstā.

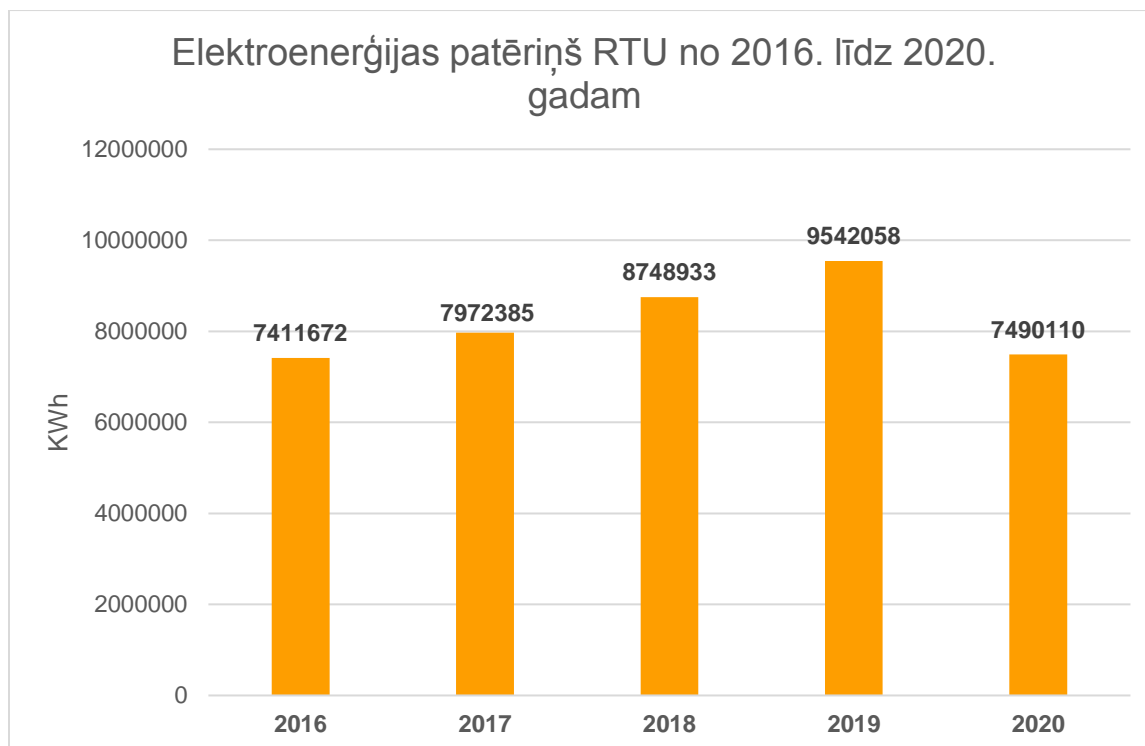
Treškārt, ņemot vērā universitātes specifisko lomu RTU sabiedrībā un tautsaimniecībā, būtisku pozitīvu ietekmes uz vides samazinājumu iespējams panākt, **izglītojot sabiedrību un demonstrējot zaļās tehnoloģijas, kas radītas RTU**. Jau šobrīd RTU tiek realizēti bezmaksas iespējas izglītoties par ar vides aizsardzību saistītās jomās, kā arī RTU mācībspēki un administrācijas pārstāvji plašsaziņas līdzekļos aizvien vairāk uzsver klimata pārmaiņu nozīmīgumu sabiedrībai, kā arī uzsver, kas ir nepieciešamās darbības, lai Latvija būtu ilgtspējīga valsts. Tehnoloģijas, kas tiek ieviestas energoefektīvos uzņēmumos, ne vienmēr ir jāiegādājas no ārvalstu uzņēmumiem, bet tās var tikt veidotas arī Latvijā, tādēļ nākotnē paredzēts ieviest zaļo tehnoloģiju demonstrācijas centru Ķīpsalā, lai uzsvērtu zinātnieku sasniegumus un jaunas inovatīvas idejas ekoloģiskās pēdas nospieduma samazināšanā.

PĀRSKATS PAR RTU IETEKMI UZ VIDI 2020. GADĀ

RTU regulāri apkopo un analizē ietekmes datus, balstoties uz definētajiem indikatoriem. Mērķu sasniegšana izvērtēta noteiktajās sadaļās – elektroenerģija, siltumenerģija, ūdens patēriņš, atkritumu pārvaldība un transports. 2020. gada patēriņa dati ir analizēti pēc bāzes gada (2017. g.) datiem, lai indikatīvi būtu noteikts progress mērķu izpildē.

ELEKTROENERĢIJAS PATĒRIŅŠ

2020. gadā elektroenerģijas patēriņš, salīdzinājumā ar pēdējiem trīs gadiem RTU ir samazinājies. RTU aktīvi tika turpināti būvniecības darbi Ķīpsalas studentu pilsētiņā. 2020. gadā turpinās rekonstrukcija un energoefektivitātes paaugstināšana RTU - Būvniecības inženierzinātņu fakultātes ēkai. Kā arī turpināts darbs pie RTU - Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātes (DITF) jaunās ēkas būvniecības. Ņemot vērā, Covid-19 ietekmi, 2020. gads daļēji tika pavadīts organizējot studiju, zinātnes un administratīvos procesus attālināti. Šis faktors ir ļāvis RTU rūpīgi izvērtēt un ieviest elektroenerģijas izmantošanas efektīvu pārvaldību periodā, kad daļa no ēkām nav bijusi izmantota pilnvērtīgi.

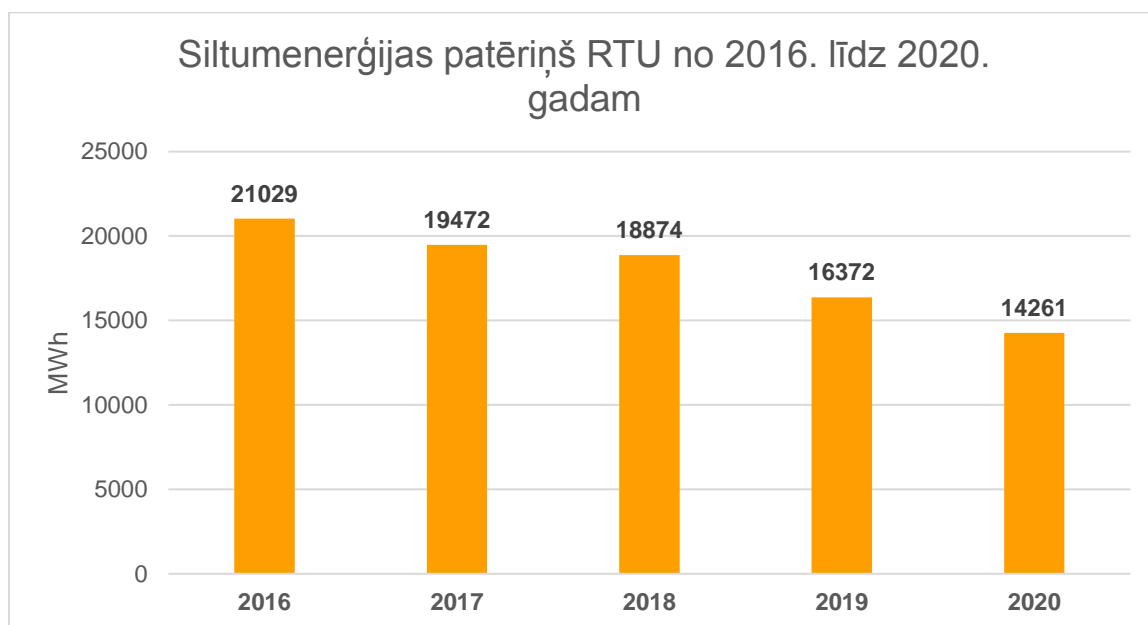
Jaunu ēku būvniecība, veco ēku rekonstrukcija un ēku energoefektivitātes paaugstināšana ir nozīmīgs RTU Infrastruktūras mērķis, kas sniegs ieguldījumu patēriņa samazinājumā vairāku gadu griezumā. Novecojošu ēku atjaunošana un

rekonstrukcija sniedz iespējas veidot efektīvākus risinājumus Studentu pilsētiņas attīstībā.

Lai veicinātu RTU darbinieku un studentu paradumu maiņu saistībā ar elektroenerģijas patēriņu, katru gadu tiek veiktas izglītojošas aktivitātes par elektroenerģijas patēriņa samazināšanu. Lai veicinātu, detalizētāku elektroenerģijas patēriņu, kopš 2019. gada tiek ievākta informācija par visām RTU piederošajām ēkām RTU Ķīpsalas studentu pilsētiņā ar mērķi noteikt, kuras ēkas, neskaitot būvniecības darbus, sasniedz lielāko daļu no elektroenerģijas patēriņa. Lai normalizētu un pielāgotu iegūtos datus, tie tiek mērīti pret studentu un darbinieku skaitu, kas ir piesaistīts un ikdienā uzturas šajās ēkās.

SILTUMENERĢIJAS PATĒRIŅŠ

RTU Siltumenerģijas patēriņš pēdējo piecu gadu laikā ir samazinājies. Procentuālais samazinājums 2020. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu – 13 %, bet salīdzinājumā ar bāzes gadu (2017. gadu) – par 27 % samazinājums. Parādās pozitīva tendence siltumenerģijas patēriņa samazinājumam, sasniedzot mērījumu veikšanas periodā zemāko patēriņu 14261 MWh.

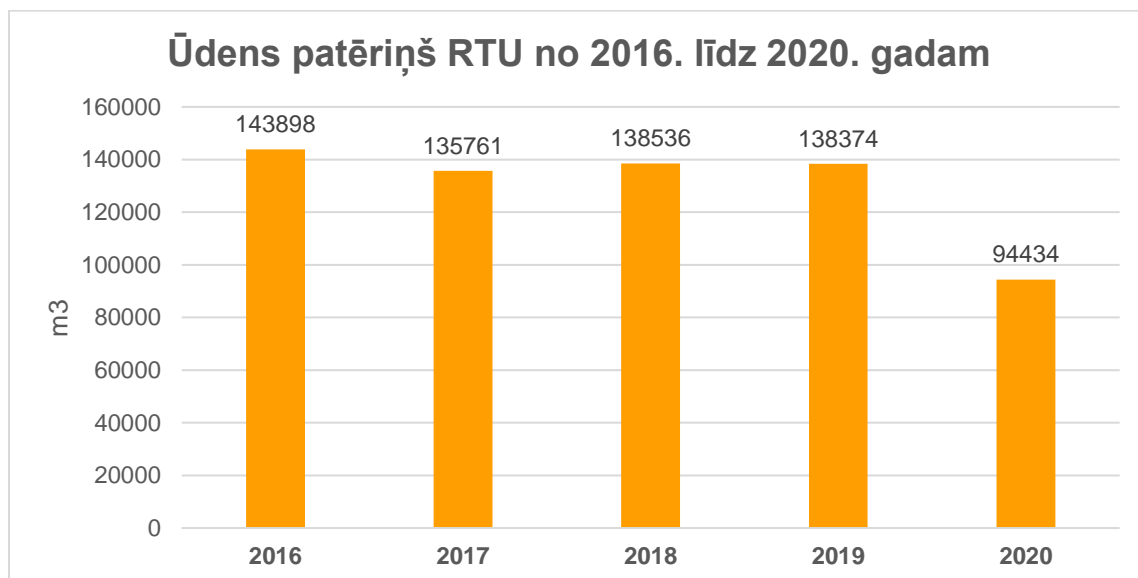
RTU tiek aktīvi strādāts pie dažādu auditoriju sasniegšanas, lai veicinātu sabiedrības izpratni par klimata pārmaiņām, resursu atbildīgu izmantošanu un paradumu maiņu. Piemēram RTU 2019. gadā Āgenskalna tirgū Rīgā tika atklāta RTU un energokompānijas «Enefit» kopīgi veidota telpa «Siltumnīca», kurā bija iespējams iepazīties ar jauniem tehnoloģiskiem risinājumiem klimata pārmaiņu mazināšanai, tikties ar ekspertiem, izzināt un piedalīties diskusijās, lai vairotu

izpratni par efektīvu resursu izmantošanu. 2020. gadā tika īstenots RTU Zaļās Kīpsalas hakatons ar mērķi radīt ilgtspējīgas idejas studentu pilsētiņas attīstībai.

Izvērtējot RTU sniegumu, īstenojot Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Ilgtspējīgas attīstības 17 mērķu (Sustainable Development Goal (SDG) 17) sadarbības programmu, visaugstāk novērtēti RTU centieni sasniegt 13. mērķi – veikt steidzamus pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām un to ietekmi. Šajā pozīcijā RTU ierindojas 64. vietā pasaulē Times Higher Education Impact Ranking. Savukārt, izvērtējot 9. mērķi – veidot noturīgu infrastruktūru, veicināt iekļaujošu un ilgtspējīgu industrializāciju un sekmēt inovācijas, RTU ierindota 82. vietā pasaulē.

ŪDENS PATĒRIŅŠ

Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, 2020. gadā ir novērots ievērojams ūdens patēriņa kritums. Ņemot vērā, Covid-19 ietekmi, 2020. gads daļēji tika pavadīts organizējot studiju, zinātnes un administratīvos procesus attālināti. Tas daļēji izskaidro ūdens patēriņa samazinājumu. Salīdzinot ar bāzes gadu (2017. gadu) RTU rādītāji ir pazeminājušies. Analizējot patēriņa relatīvās mērvienības (pret 1 studējošo), RTU patēriņš ir samazinājies, jo ir pieaudzis RTU studējošo skaits. Nākamajā plānošanas periodā – tiks veikta detalizētāka patēriņa analīze un strādāts pie RTU studentu paradumu maiņas, veidojot papildu informatīvas kampaņas un aktivitātes.

2020. gadā RTU sniedzot ieguldījumu ANO Ilgtspējīgas Attīstības mērķu īstenošanā, strādā pie pētījumiem, praktiskiem risinājumiem un zinātniskajām publikācijām mērķa Nr. 6 – Tīrs ūdens un piemēroti sanitārie apstākļi.

2020. gadā tika organizētas informatīvās kampaņas – semināri, dažādas aktivitātes un izveidoti informatīvi materiāli ar mērķi, izglītot RTU darbiniekus un studējošos par dzeramo ūdeni, ar tā patēriņu saistītajiem mītiem un patiesībām, Latvijas dzeramā ūdens resursiem, tādējādi motivējot ikvienu dzert «krāna» ūdeni. Tas ne tikai ļautu saudzēt dabu, neradot plastmasas atkritumus, bet arī būtiski ietaupītu gan RTU, gan katra indivīda personīgos finanšu līdzekļus.

ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

Atkritumu apsaimniekošanas jomā, RTU analizē informāciju par kopējo sadzīves atkritumu un šķirto atkritumu apjomu gada griezumā. 2019. gadā tika uzsākta detalizēta analīze par katras RTU ēkas atkritumu apsaimniekošanas rādītājiem, lai noteiktu, kurās no tām būtu jāveic pilnveides pasākumi, piemēram, papildu atkritumu konteineru izvietošana, informatīvu plakātu izvietošana u.c. Veicinot atkritumu šķirošanu, viens no RTU mērķiem ir samazināt kopējās izmaksas, kas veidojas no sadzīves atkritumu apsaimniekošanas. Būtiski ir nodrošināt RTU darbinieku un studentu paradumu maiņu, lai veicinātu šķirto atkritumu apjoma pieaugumu. 2020. gadā šķirto atkritumu apjoms ir ievērojami pieaudzis, tomēr kopējais atkritumu apjoms ir gandrīz nemainīgs.

4. tabula

RTU radīto un apsaimniekoto atkritumu daudzums no 2018.- 2020. gadam

	2020. gads	2019. gads	2018. gads
Sadzīves atkritumi kopā, m ³	7276.86	7592.75	7881.16
Kartons un papīrs kopā, t	245.37	16.18	8.84
Plastmasa kopā, t		1.36	0.64
Stikls kopā, t	6	6.1	6.048

RTU 2019. gada un 2020. gada rādītāji atkritumu apsaimniekošanā rāda pozitīvu tendenci – samazinās sadzīves atkritumu apjoms un palielinās šķirto atkritumu daudzums, tai skaitā tiek analizēti dati par papīru un kartonu, plastmasu un stiklu. Sākot ar 2019. gadu RTU aktīvi strādāja pie Digitalizācijas procesa integrēšanas RTU dokumentu aprītē, kas samazina lieku papīra patēriņu dokumentu saskaņošanai. Katru gadu palielinās elektroniski parakstīto dokumentu skaits, kas samazina nepieciešamību printēt dokumentus. Aktuālā statistika par elektroniski parakstīto dokumentu apriti ir pieejama RTU mājaslapā, sadaļā - RTU digitālā pēda: <https://www.rtu.lv/lv/universitate/strategija/rtu-digitala-peda>

TRANSPORTS

Viens no RTU izvirzītajiem mērķiem transporta jomā ir RTU piederībā esošo elektromobiļu nobraukums. 2020. gadā RTU elektromobiļu nobraukums bija 103538 km. Viens elektromobilis gadā nobrauc aptuveni 6500 kilometru. RTU elektromobiļi katru gadu atmosfēru ir pasargājuši no gandrīz 10 tonnām kaitīgo izmešu. Elektroauto RTU ir kļuvuši par pētniecības objektu, jo var kalpot ne tikai kā transportlīdzeklis, bet arī kļūt par enerģijas uzkrāšanas bāzi, ietaupot gan izdevumus par elektrību, gan arī nodrošinot enerģijas izkliedēto ražošanu, kad arī patērētāji, izmantojot tehnoloģiju sniegtās iespējas, var nodrošināt sevi ar elektrību.

2019. gadā tika veikta darbinieku un studentu aptauja par viņu mobilitātes paradumiem, lai nonāktu studiju un darba telpās. Pēc rezultātu analīzes, tika secināts, ka 39.42% no studentiem un darbiniekiem izmanto transporta veidus, kas izmanto atjaunojamus energoresursus, vai arī izmanto velosipēdu vai nāk ar kājām uz universitāti.

2020. gada studentu aptaujā tika novērtēta RTU velonovietņu pieejamība. Attiecīgi vietējie studenti velonovietņu pieejamību un pietiekamību 5 ballu skalā ir novērtējuši ar 3.3, bet ārzemju studenti 4.3. 2020. gadā tika uzsākts darbs pie jaunu velonovietņu izveides RTU studentu pilsētiņā Ķīpsalā.

Kopš 2020. gada RTU darbiniekiem ir pieejams jauns, videi draudzīgs mobilitātes pakalpojums - «Fiqsy» elektroautomobiļi, skrejriteņi un kravas autobusi. Šī iniciatīva ir solis tuvāk mērķim padarīt RTU studentu pilsētiņu Ķīpsalā ērti sasniedzamu, izmantojot videi draudzīgākas alternatīvas.

2020. GADĀ NOTIKUŠIE VIDES PASĀKUMI

Mazinot cilvēka ietekmi uz vidi un klimata pārmaiņām, RTU apņēmusies līdz 2023. gadam RTU studentu pilsētiņā ieviest Zaļā Ķīpsala konceptu. Lai to izdarītu, RTU mērķtiecīgi strādā, uzlabojot infrastruktūru atbilstoši ilgtspējas principiem, mainot studentu un darbinieku paradumus, kā arī RTU zinātnieku radītos inovatīvos zaļos produktus un tehnoloģijas izmantojot Ķīpsalas studentu pilsētiņas infrastruktūrā.

2020. gadā ietvertās aktivitātes un plāni ir daļēji izpildīti. 2020. gadā tika uzsākts darbs pie RTU ilgtspējīgas attīstības stratēģijas, kura ir kaskadēta no RTU stratēģijas 2021. – 2025. un tā ietver RTU Zaļās Ķīpsalas koncepta svarīgākos elementus. RTU Zaļās Ķīpsalas koncepts 2018. – 2023. tiks īstenots pilnvērtīgi, kā daļa no RTU ilgtspējas stratēģijas.

2020. gadā RTU tika organizētas informatīvas kampaņas, semināri, apmācības, Zaļās Ķīpsalas hakatons, RTU organizēja pasākumu Lielās talkas ietvaros u.c. aktivitātes. Tomēr, ņemot vērā Covid-19 ietekmi, daļa no pasākumiem tika organizēta attālnāti un daļa no pasākumiem pārcelta uz 2021. gadu.

Pārskats par 2020. gadā plānotajiem pasākumiem un to izpildes statusu pieejams 5. tabulā.

5. tabula

2020. gadā plānotie un notikušie vides pasākumi RTU

N.p.k	Pasākuma vai aktivitātes nosaukums	Izpilde	Skaidrojums (ja plānotais pasākums nav izpildīts)	Saite uz pasākumu
1	RTU Zaļā koncepts 2020. gads paveiktais un tālākais plāns (pārskata kopsavilkums)	Izpildīts		https://www.rtu.lv/lv/universitate/strategija/ilgtspējiga-attistiba/atbildiba-pret-vidi
2	ANO Globālā līguma ietvaros veikto aktivitāšu pārskata iesniegšana	Izpildīts		https://www.unglobalcompact.org/participation/report/coe/create-and-submit/submitted-coe/427720
3	RTU Ilgtspējas ietvara izveide	Izpildīts		https://www.rtu.lv/lv/universitate/strategija/ilgtspējiga-attistiba/atbildiba-pret-vidi
4	RTU Ilgtspējas prioritāšu definēšana	Izpildīts		https://www.rtu.lv/lv/universitate/strategija/ilgtspējiga-attistiba/atbildiba-pret-vidi
5	RTU publicitāte medijos (vides jautājumos)	Izpildīts		https://www.rtu.lv/lv/universitate/masu-medijiem/zinas/atvert/rtu-petnieks-sandis-dejus-apgaz-mitus-par-dzeramo-udeni
6	RTU veloorientēšanās sacensības	Izpildīts		https://www.rtu.lv/lv/sports/sporta-centra-jaunumi/atvert/aicina-pieteikties-velo-orientesanas-sacensibam-gaziens-2019
7	RTU Zaļā nedēļa	Izpildīts		https://www.facebook.com/events/rtu-studentu-parlaments/za%C4%BC%C4%81-ned%C4%93%C4%Bca-2019/2277405602579967/

N.p.k	Pasākuma vai aktivitātes nosaukums	Izpilde	Skaidrojums (ja plānotais pasākums nav izpildīts)	Saite uz pasākumu
8	Vides un klimata tehnoloģiju konference «CONNECT 2020»	Izpildīts		https://conect.rtu.lv/
9	RTU Zaļās Ķīpsalas ideju konkurss – Hakatons	Izpildīts		https://www.rtu.lv/lv/universitate/masu-medijiem/zinas/atvert/studenti-24-stundu-hakatonapiedavas-inzeniertehniskus-risinajumus-zalakai-kipsalai
10	RTU lekcijas darbiniekiem un studentiem (vides jautājumi)	Izpildīts		https://videszinatne.rtu.lv/vides-inzenierzinatne-2020/
11	Digitalizācijas procesu attīstība	Izpildīts		https://www.rtu.lv/lv/universitate/strategija/rtu-digitalapeda
12	ANO Ilgtspējīgas Attīstības mērķu integrēšana studiju procesā	Plāns ir izstrādāts. Uzsākts.		https://www.rtu.lv/writable/public_files/RTU_rtu_strategijas_2020_2025_gadam_21.12.2020_1.pdf
13	ANO Ilgtspējīgas Attīstības mērķu integrēšana zinātnes procesā	Plāns ir izstrādāts. Uzsākts.		https://www.rtu.lv/writable/public_files/RTU_rtu_strategijas_2020_2025_gadam_21.12.2020_1.pdf
14	RTU Zaļā Koncepta un Ilgtspējas ietvara mājaslapas atjaunošana	Plāns ir izstrādāts. Uzsākts.		https://www.rtu.lv/lv/universitate/kipsalas-studentu-pilsetina/zala-kipsala
15	RTU dzīves cikla analīzes datu apkopošana	Turpināts		https://www.rtu.lv/lv/universitate/kipsalas-studentu-pilsetina/zala-kipsala
16	Tehnoloģiju demonstrācijas ierīkošanas pasākumi	Turpināts		https://www.rtu.lv/lv/universitate/kipsalas-studentu-pilsetina/zala-kipsala
17	RTU Zaļā nedēļa	Pārcelts		https://www.rtu.lv/lv/universitate/masu-medijiem/kalendars/atvert/zala-nedela-2020?view=pdf
18	RTU Velo orientēšanās	Pārcelts		https://www.rtu.lv/lv/sports/sporta-centra-pasakumi/rtu-ieksejie-sporta-pasakumi/rtu-darbinieku-aktivas-atputas-festivals/rtu-darbinieku-aktivas-atputas-festivals-2020

N.p.k	Pasākuma vai aktivitātes nosaukums	Izpilde	Skaidrojums (ja plānotais pasākums nav izpildīts)	Saite uz pasākumu
19	RTU elektroenerģijas patēriņa analīze un aktivitāšu pilnveide	Plāns ir izstrādāts. Uzsākts.		https://www.rtu.lv/lv/universitate/strategija/ilgtspējiga-attistiba/atbildiba-pret-vidi
20	RTU atkritumu patēriņa analīze un aktivitāšu pilnveide			https://www.rtu.lv/lv/universitate/strategija/ilgtspējiga-attistiba/atbildiba-pret-vidi
21	RTU Ilgtspējas konference	Pārcelts.	Plānota 2021. gada rudenī.	

2021. GADA VIDES PASĀKUMU PLĀNS

2021. gada plāns ir īstenot līdzšinējās aktivitātes, tās iedalot tematiskajos mēnešos. Daļa no aktivitātēm ir pānota attālināti, ņemot vērā pastāvošos ierobežojumus. 2021. gada prioritātes ir plašāka informatīvā kampaņa par RTU korporatīvās sociālās atbildības prioritātēm, atkritumu šķirošanu, resursu efektīvu izmantošanu, videi draudzīgu dzīvesveidu, zaļāku mobilitāti un ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu integrēšanas studiju, zinātnes un valorizācijas procesos universitātē.

2020. gadā tika apstiprināta RTU Ilgtspējas stratēģija, kurā tika noteiktas galvenās prioritātes:

1. Ilgtspējīgas attīstības konceptu iekļaušana studiju saturā;
2. Ilgtspējīgas attīstības konceptu sasaiste ar RTU zinātnisko darbību un tās rezultātiem;
3. Ilgtspējīgas attīstības konceptu sasaiste ar inovācijām, kas tiek izstrādātas RTU;
4. Infrastruktūra un resursu pārvaldība;
5. Korporatīvā sociālā atbildība;

Plānoto ilgtspējas un vides pasākumu plāns 2021. gadā RTU

Mēnesis	Tēma	Aktivitāte
Jānvāris - Marts		Ilgtspējas pārskata un ziņojuma sagatavošana
		Sagatavot aktivitāšu plānu
		Atkritumu šķirošanas popularizēšana
Aprīlis/Maijs		Darba grupu sanāksmju rīkošana par vairākām tēmām (energoresursi, ūdens patēriņš utt.)
Maijs		ANO Ilgtspējīgas Attīstības mērķu integrēšana studiju procesā – rīkojuma izstrāde
		Orientēšanās pasākums
Jūnijs	Zaļās mobilitātes mēneši	Konference par zaļo mobilitāti: “Moving Baltic Sea Region to carbon neutral mobility – opportunities and challenges”
		Info kampaņa par koplietošanas transportu
Jūlijs		Elektrouzlādes punktu atklāšana
		Informatīva kampaņa studentiem par mobilitātes iespējams starp RTU lokācijām
Augusts		RTU Zaļā Koncepta un Ilgtspējas ietvara mājaslapas atjaunošana
Augusts/Septembris		Velo novietņu atklāšana
Augusts	Atkritumu šķirošanas mēneši	Bukletu par atkritumu šķirošanu sagatavošana
		Komunikācija par atkritumu šķirošanas hakatonu “Daibe Zero”
Septembris		Info kampaņa par atkritumu šķirošanu
		Pasākums par atkritumu šķirošanu / pārstrādi
	Atkritumu vākšanas akcija	
Oktobris	Ilgtspējīgas attīstības mērķi zinātnē - mēnesis	RTU Zaļā nedēļa
		Ilgtspējas konference
Oktobris		Atklāt mājas lapas sadaļu - ANO Ilgtspējīgas Attīstības mērķu integrēšana zinātnes procesā
Novembris/Decembris		Tiešsaistes viktorīnu cikls

RTU DALĪBA ILGTSPĒJAS ORGANIZĀCIJĀS

APVIENOTO NĀCIJU ORGANIZĀCIJAS GLOBĀLAIS LĪGUMS

Sākot no 2017. gada, Rīgas Tehniskā universitāte (RTU) ir oficiāli pievienojusies Apvienoto Nāciju organizācijas (ANO) Globālajam līgumam (UN Global Compact), kuru veido desmit uzņēmumu sociālo atbildību stiprinoši principi, kas rosina uzņēmumus ievērot cilvēktiesības un darba apstākļus, saudzēt vidi un vērsties pret korupciju. Patlaban Globālā līguma kustībā ir apvienojušies simtiem dažāda lieluma nozaru uzņēmumu no visas pasaules. Organizācija mājaslapā uzsver, ka tā ir pasaulē lielākā apvienība ar 12 000 biznesa un ar uzņēmējdarbību nesaistītiem dalībniekiem no 140 valstīm. Iesaistoties Globālā līguma kustībā, uzņēmumi apņemas ievērot savu darbinieku, klientu, sadarbības partneru un visas sabiedrības kopējās intereses, tādējādi veicinot uzņēmējdarbības vides un sabiedrības attīstību savā reģionā un visā pasaulē.

ANO Globālais līgums, kas ir brīvprātīga kustība, aicina uzņēmumus attīstīt labas pārvaldības praksi un sociāli atbildīgu rīcību savā uzņēmumā, veicināt augstākus biznesa prakses standartus savā valstī vai globāli, tādējādi veidojot sakārtotu un ētisku biznesa vidi, mācoties citam no cita un sekmējot sabiedrības attīstību. Globālā līguma desmit principu ieviešanai uzņēmumi tiek aicināti sadarboties ar ANO aģentūrām, arodbiedrībām un nevalstiskām organizācijām, kas risina cilvēktiesību, darba tiesību, vides aizsardzības un pretkorupcijas jautājumus.

2019. un 2021. gadā RTU ir iesniegusi pārskatu par ieguldījuma veicināšanu un principu ievērošanu. RTU aktīvi iestājās par ANO Globālā līguma pamatprincipiem un tos integrē visā universitātes darbībā. 2020. gadā tika uzsākts darbs pie RTU Ilgtspējas stratēģijas izveides, kurā viens no prioritārajiem uzdevumiem ir attīstīt RTU korporatīvās sociālās atbildības aktivitātes. Tās ietver fokusu uz universitātes darbiniekiem, studentiem, partneriem un sabiedrību kopumā, cilvēktiesību un darba apstākļu uzlabošanu, vides saudzēšanu, iestāšanos pret korupciju, dažādības veicināšanu un dzimumu līdztiesības nodrošināšanu.

Saite: <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/participants/109061#cop>

APVIENOTO NĀCIJU ORGANIZĀCIJAS ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS RISINĀJUMU TĪKLS

Apliecinot rūpes par vides ilgtspējīgu attīstību un vēlmi iesaistīties tās sekmēšanā, RTU 2016. gada aprīļa sākumā pievienojās Ilgtspējīgas attīstības risinājumu tīklam (Sustainable Development Solutions Network – SDSN), kas tiecas sasniegt 17 Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) izvirzītos mērķus ilgtspējīgai pasaules attīstībai 2030. gadā. Darbojoties tīklā, RTU kā augstākās izglītības un pētniecības iestāde par prioritāti izvirzījusi septiņu ar universitātes pētniecības platformām sakritīgu ANO formulēto mērķu sasniegšanu. Par primāro RTU uzskata

kvalitatīvas izglītības nodrošināšanu un mūžizglītības veicināšanu. RTU plāno sniegt savu pienesumu arī ilgtspējīgu un modernu ūdens tehnoloģiju, elektroapgādes sistēmu, infrastruktūras un pilsētvides pētniecībā un inovāciju radīšanā. Universitāte apņēmusies sekmēt arī ilgtspējīgu produktu radīšanu un izplatīšanu.

RTU dalība tīklā paver iespēju sadarboties un veikt kopēju pētniecību ar tīkla biedriem, tostarp universitātēm un industrijas pārstāvjiem, kā arī sniedz piekļuvi SDSN materiāliem un ziņojumiem, tā veicinot pētniecību universitātē.

RTU PRIORITĀRIE ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI

ĀRĒJAIS VIDES NOVĒRTĒJUMS

Lai izprastu, vai RTU vides pārvaldība virzās pareizajā virzienā, ir vērtīgi piesaistīt ārējus, trešās puses ekspertus, kas var sniegt objektīvu vērtējumu par mūsu īstenotajām aktivitātēm un to efektivitāti vides aizsardzībā. RTU piedalās vairākos ikgadējos universitātes izvērtējumos, kas ir saistīti ar universitātes vides pārvaldību, *zaļajām aktivitātēm* un ieguldījumu ANO Ilgtspējīgas Attīstības mērķu īstenošanā. Šie novērtējumi sniedz universitātei visaptverošu universitātes darbības analīzi dažādos ar vidi saistītos elementos. Starptautiskie ilgtspējas reitingi ļauj ne tikai RTU novērtēt sniegumu, bet arī sniedz iespējas salīdzināt savas aktivitātes un veikt *benchmark* analīzi pret labākajām praksēm pasaulē. Rezultātu sasniegšanai un atzinīgam vērtējumam, iekšēji vides pārvaldībā RTU tiek izmantoti ISO standarta 14001 iekļautie principi. Neskatoties uz to, ka universitāte neplāno ieviest standartu pilnībā, standartā iekļautā informācija kalpo par vadlīnijām sekmīgai vides jautājumu pārraudzīšanai un vadīšanai.

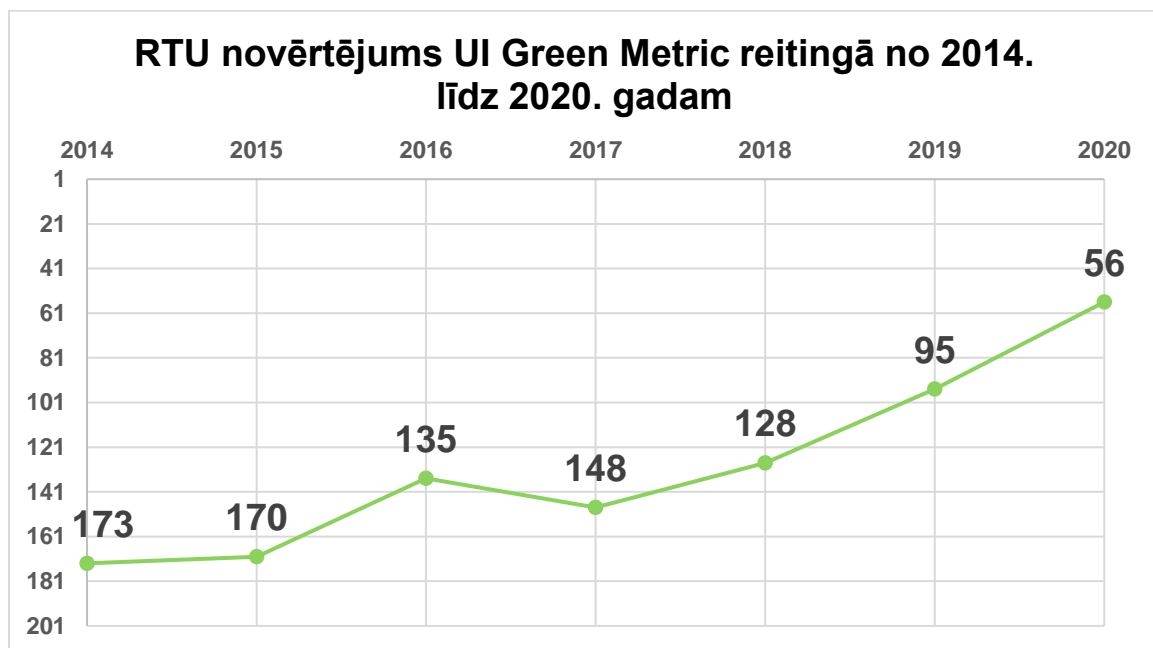

RTU vides pārvaldības plānošanas cikls (*Balstīts uz Deminga cikla metodoloģiju*).

UI GREEN METRIC NOVĒRTĒJUMS

2020. gadā, zaļās politikas un ilgtspējas reitingā “GreenMetric” RTU ieņēma 56. vietu. Tas ir būtisks kāpums, salīdzinot ar 2019. gadu, kad universitāte atradās 93.–95. vietā.

Salīdzinot ar pagājušo gadu, Rīgas Tehniskā universitāte (RTU) sniegumu uzlabojusi visos sešos indikatoros, bet visaugstākie rezultāti sasniegti transporta infrastruktūras, vides izglītības un zinātnes un atkritumu apsaimniekošanas kategorijās.

“GreenMetric” reitingā pasaules augstskolas sarindotas pēc to apņemšanās mazināt kaitīgo ietekmi uz vidi. Augstskolu rīcības atbilstība zaļajiem principiem izvērtēta sešos kritērijos – kopējā infrastruktūra, energoefektivitātes un klimata pārmaiņu mazinošas aktivitātes, atkritumu apsaimniekošana, ūdens resursu efektīva izmantošana, transporta infrastruktūra un vides izglītība un zinātne.

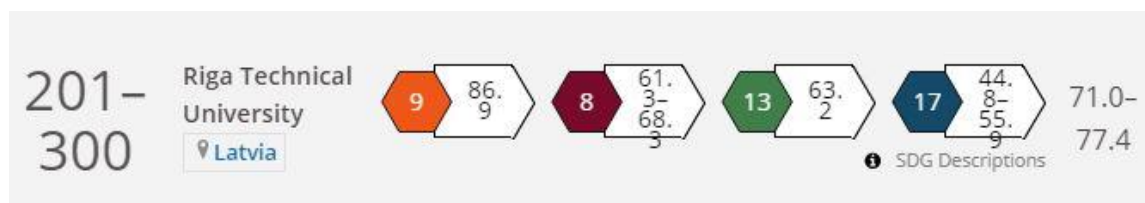
Augstskolu rīcības atbilstība zaļajiem principiem izvērtēta sešos kritērijos – kopējā infrastruktūra, energoefektivitātes un klimata pārmaiņu mazinošas aktivitātes, atkritumu apsaimniekošana, ūdens resursu efektīva izmantošana, transporta infrastruktūra un vides izglītība.

Saite uz reitinga mājaslapu: <http://greenmetric.ui.ac.id/>

THE IMPACT RANKING - NOVĒRTĒJUMS

RTU sniegumu, īstenojot Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Ilgtspējīgas attīstības 17 mērķu (Sustainable Development Goal (SDG) 17) sadarbības programmu, RTU ierindota starp 201.–300. pasaules augstskolām, kuras visveiksmīgāk realizē ilgtspējas mērķus. Visaugstāk novērtēts RTU darbs ilgtspējīgu inovāciju sekmēšanā un cīņā pret klimata pārmaiņām, un šajos mērķos RTU sasniegusi visaugstākos rezultātus, salīdzinot ar citām Latvijas augstskolām, liecina reitinga «The Times Higher Education Impact Rankings 2021» jaunākie dati.

Visaugstāk novērtēti RTU centieni sasniegt 13. mērķi – veikt steidzamus pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām un to ietekmi. Šajā pozīcijā RTU ierindojas 64. vietā. Savukārt, izvērtējot 9. mērķi – veidot noturīgu infrastruktūru, veicināt iekļaujošu un ilgtspējīgu industrializāciju un sekmēt inovācijas, RTU ierindota 82. vietā pasaulē. Neviena cita Latvijas augstskola tik augstu šajos divos kritērijos nav novērtēta.

Augstu novērtēts RTU darbs arī citu ANO mērķu sasniegšanā. Piemēram, 8. mērķa – veicināt noturīgu, iekļaujošu un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, pilnīgu un produktīvu nodarbinātību, kā arī cilvēka cienīgu darbu visiem – izpildē RTU ieņem 101.–200. vietu pasaulē. Savukārt 201.–300. vietu RTU ieņem trīs mērķu izpildē, un tie ir: 7. mērķis – nodrošināt visiem piekļuvi uzticamai, ilgtspējīgai un mūsdienīgai enerģijai par pieejamu cenu, 11. mērķis – padarīt pilsētas un apdzīvotas vietas iekļaujošas, drošas, pielāgoties spējīgas un ilgtspējīgas un 12. mērķis – nodrošināt ilgtspējīgus patēriņa paradumus un ražošanas modeļus.

Šogad reitingā tika vērtētas 1115 universitātes no 94 valstīm. Reitinga pirmajā vietā ierindojusies Mančesteras Universitāte (University of Manchester) no Apvienotās Karalistes, otrajā – Sidnejas Universitāte (University of Sydney), bet trešajā – RMIT Universitāte (RMIT University), abas no Austrālijas.

Saite uz reitinga mājaslapu:

https://www.timeshighereducation.com/impactrankings#!/page/0/length/25/sort_by/rank/sort_order/asc/cols/undefined

ILGTSPĒJAS INDEKSA NOVĒRTĒJUMS

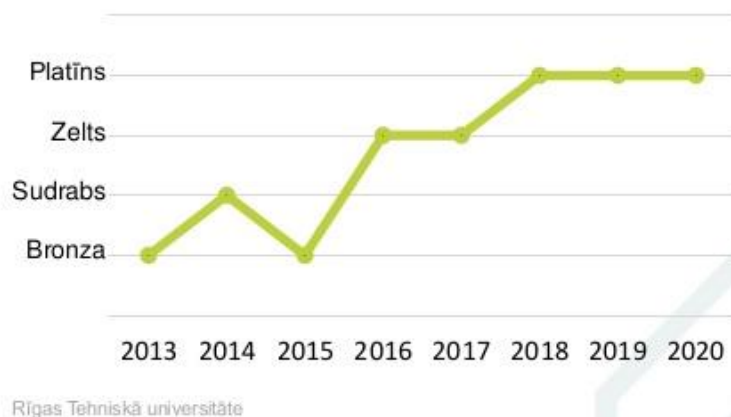
Jau trešo gadu pēc kārtas Rīgas Tehniskā universitāte (RTU) iekļauta «Ilgspējas indeksa» augstākajā jeb platīna kategorijā. Tas ir augsts novērtējums RTU centieniem iedzīvināt zaļo dzīvesveidu un sniegt zinātnisko ieguldījumu videi draudzīgu tehnoloģiju attīstībā.

Atbilstoši «Ilgspējas indeksa» metodoloģijai platīna kategoriju ieguvušie uzņēmumi savā darbībā ir pilnībā integrējuši korporatīvo atbildību, un tajos noteikti atbildīgie gan valdes, gan izpildītāju līmenī. Uzņēmumos notiek sistemātiska datu vākšana un ietekmes novērtēšana, kā arī tie par savu darbību atskaitās ar augsta līmeņa caurskatāmību un ietekmes auditorijas iesaisti, un to publiskotos datus ir apstiprinājis ārējs auditors.

Pavisam platīna kategorijā šogad iekļuvuši 19 uzņēmumi, un RTU to vidū ir vienīgā augstskola. Atšķirībā no citiem gadiem, šogad nenotika «Ilgtspējas indeksa» laureātu svinīgā apbalvošana, tie 11. jūnijā tika paziņoti ar video starpniecību.

RTU saņem platīna statusu «Ilgtspējas Indeksā 2020»

2018., 2019. un 2020. gadā RTU apbalvoja ar augstāko kategoriju un saņēma platīna statusa balvu.

Ilgtspējas indekss ir stratēģisks vadības instruments, kas balstīts uz starptautiski atzītu metodoloģiju un palīdz Latvijas uzņēmumiem diagnosticēt savas darbības ilgtspēju un korporatīvās atbildības līmeni. Vienlaikus šis indekss sabiedrībai, valsts un nevalstiskajām organizācijām sniedz objektīvus kritērijus, lai uzslavētu un atbalstītu tādus uzņēmumus, kuri palīdz stiprināt Latvijas ekonomiku ilgtermiņā.

Būtisku ieskatu vides pārvaldībā sniedz tieši novērtējums Ilgtspējas indeksa vides sadaļā, kas veido 25% no indeksa kopvērtējuma. Ekspertu komentāri tiek ņemti vērā, lai uzlabotu vides aizsardzībā veiktos pasākumus RTU, kā arī rezultāti tiek analizēti RTU vadības un atbildīgo departamentu līmenī.

Saite uz novērtējuma mājaslapu: <https://www.incsr.eu/novertejumi/ilgtspejas-indeks/>

SECINĀJUMI

2017. gadā izveidotā un ieviestā pieeja vides pārvaldībai “RTU Zaļā Kīpsala” parāda, ka jomas, kurās tiek veiktas mērķtiecīgas aktivitātes ietekmes uz vidi samazināšanai, rezultējas ievērojamos uzlabojumos. Plānveidīgas aktivitātes, kuras tiek aktīvi veiktas un analizēts to piensesums, spēj sniegt efektīvu atdevi.

Uzstādītie mērķi un to indikatori vērtējami kā sasniedzami, izņemot elektroenerģijas patēriņa datus. Ņemot vērā, ka ieviestā sistēma un mērķi vēl ir salīdzinoši jauni, lai runātu par infrastruktūras izmaiņām, šajā pārskata periodā tie netiek mainīti.

“RTU Zaļā Kīpsala” sniedz iespēju gan ar vides jautājumiem saistītajām struktūrvienībām, gan RTU vadībai objektīvi izvērtēt universitātes vides sniegumu, veikt analīzi pret laikā relatīvi mainīgu lielumu, kas būtiski ietekmē RTU patēriņu-RTU studentu skaits.

RTU 2020. gada mērķis izveidot RTU Ilgtspējas konceptu, kas sevī ietvertu RTU Zaļās Kīpsalas koncepta elementus, mērķus un stiprinātu RTU iekšējo vides pārvaldības sistēmu ir sasniegts. RTU Stratēģijā 2021. – 2025. viena no prioritārajām jomām ir iekļauta – Ilgtspējīga attīstība. Šāds lēmums tika pieņemts, analizējot pasaules universitāšu tendences, kas rāda universitāšu spēcīgo ietekmi, nozīmi un ieguldījumu ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanā. Svarīgs pamatnosacījums ir efektīvi integrēt RTU studiju un zinātnes ieguldījumu mērķos. RTU šobrīd virzās uz integrēta koncepta izveidi, kas ietvertu vides, sabiedrības un ekonomikas pamatelementus, ļaujot RTU attīstīties par ilgtspējīgu un modernu universitāti.